

DOMOLJUB

Izidaja vsak četrtak. Cena mu je
3 K. na leto. (Za Nemčijo 4 K., za
Ameriko in druge tuje države 6 K.)
— Posamezne številke se prodajajo
po 10 tinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu
„Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva
ulica. Naročnina, reklamacije in in-
serati pa: Upravištvu „Domoljuba“,
— Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 48.

V Ljubljani, dne 29. novembra 1917.

Leto XXX.

Bog pred sodiščem svetá.

Nedavno sem bil na deželi v pošteni družbi, kjer se je seveda govor sukal tudi o vojski in njenih grozotah. Neki jako pošten mož je naredil opazko: »Meni se jako čudno vidi, da more Bog kaj takega pri-
pustiti.« — Take opazke se čujejo dan-
danes na mnogih krajih, in še hujše. N. pr.
»Boga ni; zakaj če bi bival, ne bi mogel kaj
takega trpeti.« — Torej Bog stoji
pred sodiščem svetá.

Enkrat se je zgodilo, da je Sin božji
stal pred sodiščem Poncija Pilata; in kako
se je glasila sodba? Kar svet stoji, ni bila
nobena sodba tako krivična, kakor ta.
Pilati je priznal, da je Jezus nedolžen, kljub
temu ga je izdal Judom, da so ga križali.

Dandanes pa stoji Bog Oče pred so-
diščem sveta, on, ki k njemu milijoni in mi-
lijoni kličejo dan za dnevom: »Oče naš,
kateri si v nebesih!«; on, ki ga milijoni pri-
poznajo, rekoč: »Verujem v Boga Oče-
ta.« On, ki je ustvaril nebó in zemljo, jo
ohrani in vlada; on, ki nam daje življenje,
zdravje, hrano, obleko, stanovanje, zdravo
oko, dar govora, um in presto voljo. Vsak
dih, vsak utrip srca je dobrote božje dar.

Pri vsakem sodišču je tožnik, zagovornik,
sodnik. Za sodnika vemo, kdo pa je
tožnik? — Tožnik sta oče in mati, ki jadi-
kujeta: »Enega samega sina sva imela, še
ta je padel; drugi jih imajo več, pa so še
vsi živi, zakaj je moral pasti ravno naš?« —
Stara mati toži: »Meni je Bog vzel oporo
starih let, edino veselje in tolažbo.« —
Žena pravi: »Bog mi je vzel moža, mene pa
samo pustil s šestimi nedoraslimi otroki;
zdaj naj se pa sama ubijam z njimi.«

Príde dete in joka: »Moj oče je že
davno od doma, in mati pravi, da ga menda
več ne bo nazaj, in jaz sem ga komaj po-
znal. Kdo bo sedaj skrbel zame?« — Vojak

prihaja z bojišča in pravi: »Kar mi trpimo
na fronti, je nepopisno. Noč in dan v smrtni
nevarnosti, spanja malo, hrane dostikrat
ves dan nič, moker do kože, pa nič za pre-
obleči — itd. — Šel sem po polju, kjer so
ženske ravno žele. »No, kako se vam
godi?« — »Oh, bolj umreti, nego tako dalje
živeti. Ob treh zjutraj vstajamo, ob desetih
zvečer gremo h kratkemu počitku; vse
samo: same v hiši, same pri otrocih, same
na polju. O, da bi pač bilo tega že konec!«
— In kaka draginja! Pa se še nič ne dobil
— Slednjič pride še bogokletnež in pravi:
»Bog je vsega kriv. Zakaj ne pomaga? če
more. Toliko se moli, pa nič ne pomaga.«

Strašne tožbe se dvigajo zoper Boga
in imajo na videz nekako upravičenost.
Ali ni nikogar, da bi Boga zagovarjal, da bi
razbremenil te strašne obtožbe? — Boječe
se bliža veteranec iz Radeckijeve dobe in
pravi: »Mnogo smo trpeli v vojski zoper
Pijemontez, ali ne dá se primerjati s se-
danjo vojsko. Takrat se je ena dežela voj-
skovala zoper drugo, danes se bojujemo
zoper ves svet. In vendar je naša dežela
prosta sovražnika, in tudi Primorje, ki je
bilo že štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

Prihaja oče in pravi: »Štiri sinove
imam v vojski, pa kakor po čudežu so mi
še vsi štirje ohranjeni.« — Tudi žena mora
priznati: »V vojski šele spoznam, kako sre-
čno je bilo naše družinsko življenje. Ako
se mi mož srečno vrne na dom, se ga hočem
okleniti s podvojeno ljubeznijo in zvesto-
bo.« — Otroci pravijo: »Nikdar in nikoli
ne bomo pozabili, da nam je mati nadome-
stila očeta, in dvakrat sveta nam bo za-
poved: Spoštuj očeta in mater!«

sem v vojno službo kot lahkomisljen mla-
denič, vračam se kot mož, ki je spoznal,
kaj je svet.«

Prihaja mati in pravi: »Sin mi je padel
in bila sem skrajno nesrečna. Tedaj se mi
prikaže moj ljubljenc v spanju in mi pravi:
»Mati, ne jokajte, jaz sem v nebesih; jo-
kajte raje nad seboj in nad svojimi ostalimi
otroki, ker morate še dalje bivati v solzni
dolini.«

In mi, ki smo bili preje tako zbirčni,
da nam nobena jed ni bila dosti dobra, no-
bena obleka dovolj lepa, kako smo sedaj
z malim zadovoljni! Preje cerkvene postne
zapovedi nismo hoteli izpolnjevati, zdaj
moramo še cesarske. Menim, da bomo po
vojski bolj skromno in zadovoljno živeli,
samo da pride enkrat tolikanj zaželjeni
mir.

Reci, kar hočeš, vojska ima tudi svojo
solnčno stran. Pred vojsko nismo
vedeli, da imamo med seboj toliko junakov,
nismo znali, da je naša zemlja tako bogata,
da je med nami toliko požrtvovalnih in
usmiljenih src.

• • •

Pri vsaki sodbi je pa tudi zagovornik,
ki se poteguje za obtoženca. Kristus Go-
spod ga ni imel, ali ga ima Bog-Oče? —
Ima ga, in ta zagovornik je nezmot-
ljiva sveta Cerkev. Ta nas uči, da
ima človek od Boga prosto voljo. Ako služi
Bogu s prosto voljo, tedaj se mu vse, tudi
hoja na Kalvarijo, dobro izteče. Če pa zlo-
rablja svojo voljo in Bogá žali, tedaj za-
služi šibo. — Kako pa je svet živel pred
vojsko, kako živi sedaj med vojsko? Lahko
bi napisal celo knjigo o pregrelih sovraž-
nih nam národov, ki so odpadli od Boga,
hočejo ves svet podjarmiti, vse obvladati,
se nad svojimi nasprotniki kruto maščevati.
Znano nam je, da je Italija, preden nas je
zavratno napadla, že oropala sv. stolice
cerkvenodržavnega imetja; da je ta država
odpravila verski pouk po vseh, tudi ljud-

skih solah. Sami smo doživeli, da je Francoska pretrgala vso zvezo s sveto Cerkvijo; da je framacosstvo zaslužilo vse romanske države in hoče krščansko ime zatreti na zemlji. — In ko bi mi rekli, da smo kaj boljši, podobni bi bili farizeju, ki ni šel opravičen iz templja domov. Tudi pri nas se oznanjuje odpad od Kristusa, in da si sami ne pomagamo s krščansko organizacijo, kje bi že bili? — Dobro se še spominjamo, kako je bilo pred vojsko. Usiljevali so nam časnike, ki so blatili in v tla teptali vse, kar nam je draga in svetega. Vojska je zaenkrat naredila konec protiverski gonji.

Sveti noče nobenega miru s Kristusom, ker noče sprejeti kraljestva božjega. Svet pa tudi noče miru s tistimi, ki jih je Kristus poslal; za kazen torej ne najde nikdar stalnega miru in ga ne bo našel. Ker se človek uvoira Bogu, se pa stvarstvo dviga zoper njega in se nekako v ime Boga nad njim maščuje. Zato tolaži Kristus svoje poslušalce: »Kadar boste čuli o vojskah in uporih, nikar se ne prestrašite; to se mora poprej zgoditi, pa še ne bo precej konca. Vstal bo narod zoper narod in kraljestvo zoper kraljestvo...« Luk. 21.

Naivša postava je namreč ta: Živi v miru z Bogom! Ako prekršiš ta zakon, tedaj izgine mir tudi iz tvojega srca; vojska nastane v duši. Človek pa, ki sam nima miru, ga tudi ne dá drugim, in tedaj nastanejo razortije med pojedinci in med narodi. Poglejmo le nekoliko v naše razmere: žalostno je, a je resnično, da je mir izginil izmed nas.

Res je tako; nerazumljivo pa je, da pri tem trpijo tudi poštene in nedolžne. Sto in stotisoč mož je dalo življenje zavoljo strastnosti nekterih mogotcev, in zavoljo njih kakšno trpljenje, kakšna beda domá!

Odgovor:

1. Krivce bo Bog tiral pred svojo sodbo in Bog je mogočen dovolj, da jih bo kaznoval po svoji neskončni pravičnosti. Tako namreč govori pri sv. Pavlu: »Meni gre maščevanje, jaz bom povrnil.« Rimlj. 12.

2. Bog tirja žrtev življenja od vojakov v interesu celokupnosti, kakor jo je tirjal od milijonov mučencev; on sme to žrtev zahtevati, ker telesno življenje ni samo sebi namen, marveč je le sredstvo v dosega namena; nehese so odprta tudi za junaškega vojaka. Torej: Dajte cesarju, kar je cesarjevega.

a) Seveda je vojska za nedolžne huda poskušnja; kakor vsaka katastrofa, recimo potres, toča, blisk, povodenj itd. — Z dolžnimi trpijo tudi nedolžni — odrasli in otroci. Sv. Avguštin pa meni (De civ. Dei), da so katastrofe v luči večnosti za hudobne resnične kazni, za nedolžne pa nikakor ne. Vse je na tem ležeče, kakšen je dušni stan tistega, ki trpi, ne pa, kaj da trpi. Nim, ki ljubijo Boga, se vse prav izteče. Sicer je pa istina, da Bog nedolžne poskuša, a jih ne pusti brez varstva.

b) Bog je pravičen! To je nauk nezmotljive Cerkve, ki ga pa mnogi nočejo razumeti, ker menijo, da mora za vsako dobro delo takoj priti plačilo, za greh takoj kazen. Ali Bog ne izplačuje vsako soboto, vendar nikomur ne ostane dolžan. Bog ne kaznuje vsakega greha sproti, brez

kazni pa ne ostane nobeden. Sveto pismo pravi: »Pride ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, ališali glas Sinu božjega, in bodo prišli, kateri so dobro delali, v vstajenje življenja, kateri so pa delali hudo, v vstajenje obsodbe.« (Jan. 5.) — Tako se bo zgodilo, ker je Bog neskončno pravičen in svet.

Tako zagovarja sv. Cerkve pravičnost božjo. Toda ali kaj pomaga? Pilat je pripoznal, da je bil Kristus nedolžen, vendar ga je obsodil na smrt. Svet spozna, da je zaslužil šibo, noče pa pripoznati svoje krivde, marveč jo zavračuje na Boga, češ: Bog je kriv vojne in vsega gorja, ki ga vojna prinaša.

Kadar je sodba sklenjena, je še zmirom mogoč priziv na višje sodišče. Kam pa naj anelira Bog? — Na tvoje srce! — Bog se sklicuje na tvojo dosedanje vero, na tvoje zaupanje, na tvojo ljubezen, na tvoje krščansko naziranje. Nikar ne sodimo pred svojo smrtjo Boga, mi, ki bomo po smrti stali pred njegovim sodnim stolom. Tukaj na zemlji nikdar ne bomo mogli popolnoma razumeti potov božjih. Naše misli niso božje misli, in naša pota niso božja pota. Veruj v Boga, zaupaj vanj, potrdi in čakaj; svojedobno boš izvedel, zakaj se je moralo tako zgoditi.

Čemu vojska? Ali se ne bi mogli drugače pobotati? V raču je vladal harmonični trizvok: telo je bilo pokorno duši, duša Bogu. Vsled prvega greha pa je nastala grozna disharmonija in vsi žalostni nasledki: kuga, lakota, dračinja, vojska, cegenj, potres itd. — Dokler bodo ljudje na svetu, se bodo vedno vlekli za svoj osebni interes; istotako narodi in države. Če ne bo izlepa, pa izgrda. Toda Bog tega ni kriv. Kriva je zloraba proste volje.

Zaslužili smo šibo, ki nas tepe; vendar prosimo Boga, da jo odvrne od nas. Nam se ne godi nobena krivica, pač pa Bogu, ako dvomimo nad njegovo pravičnostjo.

Pregled po svetu.

Za razrešitev jugoslovanskega vprašanja. Ministrski predsednik dr. Seidler se je skupno z ministrom za zunanje zadeve Černinom glede jugoslovanskega vprašanja vsaj toliko omeščal, da namerava, kakor poroča »Obzor«, podati neko izjavo, ki bi bila prvi korak do izpolnitve naših zahtev. — Ministrski predsednik naj oreudari, da zahteva po samostojni avstrijski jugoslovanski državi ni kak ideal, ki se nam bliska le od daleč, ni slepilo, ki se zanj vnamajo le gorečniki; zahteva naše deklaracije je nujna potreba našega vsakdanjega kruha, ki se mora čim prej za nas ugodno rešiti. V tem je z nami edinih tudi mnogo Nemcev, ki sedaj gospodarsko neizmereno trne pod ogrsko zaporo.

Torej tudi naše gospodarske koristi zahtevajo preustroj naše monarhije. In to treba povedati narodu, ki toliko trpi vsled vojske, ki tolko žrtvuje za državo. Le upanje v lenšo prihodnost ga bo utrjevalo, da bo tudi zanašnej vršil s toliko požrtvovalnostjo svojo domoljubno dolžnost za veliko Avstrijo. — Za deklaracijo je posla-

la svojo izjavo duhovščina trnoveške dekanije, in naslednji naši slovenski občinski odbori: Stari trg pri Rakeku, Kapljavas, Podgorje, Suhadole, Homec, Mlaka, Klanec, Lahovče, Šenčur pri Kranju, Vrhnika, Borovnica, Višnjagora, Lož, Trebeljevo, Begunje na Gorenjskem, Toplice, Brusnice, Sinji vrh, Dol, Črešnjavec, Dragatus, Mirnapec, Talčivrh, Tančagora, Petrovas, Vinivrh, Kot, Dobliče, Jarše, Vodice, Ajdovščina.

Iz državnega zbora. Zbornica je razpravljala o ustanovitvi novega ministrstva za socialno preskrbo. — Posl. dr. Pogacnik je vložil interpelacijo na trgovskega ministra zaradi tega, ker se premalo vpošteva označba slovenskih krajev na poštinih pečatih, in ker enakopravnost v tem oziru ni izvršena. — Dr. Korošec je opozarjal na pretečo lakoto ter zahteval, naj pri rekvizicijah velja enaka pravica, naj se oblasti ravna po predpisih, in naj bodo vsikdar obzirne za ljudstvo. — Minister Höfer je izjavil, da izvirajo vse pritožbe o rekvizicijah od ted, ker Avstrija več potrebuje kot izvaia Nemčija pošte 4000 vagonov krompirja za preskrbo Tirolske, Predarlške in Sečmograške. Ker iz Romunije ni dobili toliko živil, kot se je pričakovalo, moramo štediti. — Posl. Jarc se je pritoževal zaradi rekvizicij na Kranjskem in dolžil uravro, ker se je o neni krivdi mnogo blaga pokvarilo, kakor tudi vlado, ki si re upa govoriti resne besede z Ogrsko. — Kranjska je morala dati za soko armado 400 vagonov krompirja. Vojaška urava je obljubila, da bo nekaj vrnila, a je dvomljivo. (Prosimo gg. poslance, naj bi pravočasno podrezali in kritisnili, da se bo obljuba uresničila. — Oo. uređ.)

Mirovno stremljenje. Čuje se, dasi uradno se ni potrjeno, da je ruska vlada (bolševikov) naročila vrhovnemu poveljniku, naj se približa poveljstvom sovražniških armad s ponudbo premirja, da se začne z mirovnim pogajanjem. Ruska vlada je baie tudi izjavila, da se izloči iz vrst vojskujočih se držav. Toda nekateri dvomijo, da bi mogli misliti na resno premirje z Rusijo, dokler ne bo ondi dovolj močne vlade, ki bi zastopala vso Socialistične stranke druga drugo odrivajo; a kje je druga Rusija! Ministrski predsednik Seidler je v parlamentu posrtil, da uradne ponudbe za premirje z ruske strani še ni. — Sv. oče Benedikt XV. je iznova napravil poizkus v prilog miru — ne v obliki note, marveč po diplomatskih poteh. — V Bernu je b'1 21. nov. mirovni shod znanstvenikov in parlamentarcev.

Smer na Francoskem. Novi ministrski predsednik Clemenceau je strastno zavzel za nadeževanje vojske. Rekel je: »Prevzeli smo vlado, da vojsko s podvojenim naporom nadaljujemo...« Med francoskimi poslanci se je našlo 413 mož, ki so to odebili in le 65 glasov je bilo proti. Če bi bili glasovanje poskusili med vojniki in streljalkarjih, bi bil pač izid ves drugačen. Clemenceau je tako star, da najbrž svojih besedi ne more več pretehtavati; zbornica si pa dela pogum na umeten način. Saj vemo, kako je.

Na Ruskem vlada anarhija in zmeda. Poroča se, da se vojaštvo pomika iz vzhodne Galicije; več predpostavljamo, da je

praznih. Novi vojni minister je odredil, da se vsi ruski 40 letni vojaki nemudoma odpuste. Ukaz se že izvršuje. Upajo, da bo razoroženje šlo naprej. Kerenski je baje zopet pobegnil in sicer preoblečen kot mornar. Na Finskem je anarhija. — Čete Kerenskoga so se pridružile boljševikom (revoluciji, skrajnim socialistom). V Moskvi in Petrogradu je revolucija zmagala. Proti Kaledinu koraka 150.000 vojakov. Kaledin ima 30.000 mož.

Svetovna vojska.

Vojni položaj v Benečiji nelzpremenjen. — 4 do 6 divizij Francozov in Angležev na beneškem bojišču. — Več utrjenih gorâ med Asiagom in Piave osvojenih. — Mir na ruski fronti. — Nova angleška ofenziva na zapadu ponesrečena. — Angleži zasedli Jafu.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Vojni položaj na italijanskem bojišču je ostal tak, kakor smo ga zadnjič opisali. Večjih vojnih podjetij ni bilo. Ob Piavi streljajo naši topovi daleč v ozadje sovražnih zvez. V Alpah se pa bijejo ljuti boji za posamezne utrjene gore.

Pred odločilno bitko. Nekateri položaja na beneškem bojišču ne umevajo pravilno, zlasti jih moti, ko bero v vojnih poročilih o pogostnih protinapadih Italijanov. Na razvoj odločilne bitke zelo vpliva prostor — teren —, na katerem se bijejo. Za vojskovodjo je ena prvih nalog ta, da prisili sovražnika do bitke na takem ozemlju, ki je nasprotniku neugoden —, njemu pa nudi dosti ugodnosti. Kdor zna nasprotniku usiliti prostor za bitko, ta je že dosti dosegel. Ko bi bili naši takoj udrli čez Piave in Brento do Adiče, bi se morali biti na prostoru, ki po utrdbah in močvirju nudi Italijanom mnogo ugodnosti za brambo, nam pa silno otežuje napad. Zato je moralo naše vojno vodstvo misliti na to, da prisili Italijane na odločilno bitko pri Piavi, kjer naši lahko zgrabejo sovražnika tudi od strani. Če se posreči Italijani pri Piavi popolnoma premagati, potem bi razbite sovražne čete ne mogle več držati tudi ne utrjenega prostora ob Adiči.

Vprašanje nastane sedaj, ali naši sploh nameravajo še napredovati in ali bodo hoteli Italijani iti ob Piavi v odločilno bitko? O prvem ne moremo razpravljati, drugo se pa zdi zelo verjetno. Italijani so namreč zadnje čase zelo pomnožili svoje čete ob Piavi, kakor tudi v gorovju; tuintam vprižore že precej močne protinapade, ki imajo gotovo namen poizvedeti, kaj naši nameravajo in kako daleč so že dozorele naše priprave, obenem pa s tem tudi zadržati naše prodiranje. Francosko-angleške čete so že došle na beneško bojišče; 4—6 divizij teh čet se nahaja v okolici Vicence, kot rezerva za drugo in tretjo italijansko armado.

Srditi boji v gorah. V snegu in ledu, v jezju in viharju se neprestano ponavljajo

trdovratni boji v gorovju med Piave in Asiagom. Z žilavim napredovanjem v najtežavnejšem ozemlju, v gorah do 1800 m višine, naše čete neprestano ogrožajo vso italijansko armado. Italijani to dobro vedo, da je ta del fronte zanje najbolj nevaren, zato so vrgli vanj velika ojačenja, ki se lotevajo obupnih protinapadov zlasti na pobočjih 1827 m visoke gore Monte Meletta; boji je divjal cel teden semintja brez uspeha za Italijane. Naša ofenziva med Brento in Piave počasi, pa stalno napreduje. V težkih pobilnih bojih so naši osvojili važne in utrjene gore: Monte Tomba, Monte Fontana Secca, Monte Spinuccia. Velike važnosti je zlasti osvojitev Monte Tomba, ki ima isto vrednost, kakor gora Sv. Gabriela v bojih pri Gorici.

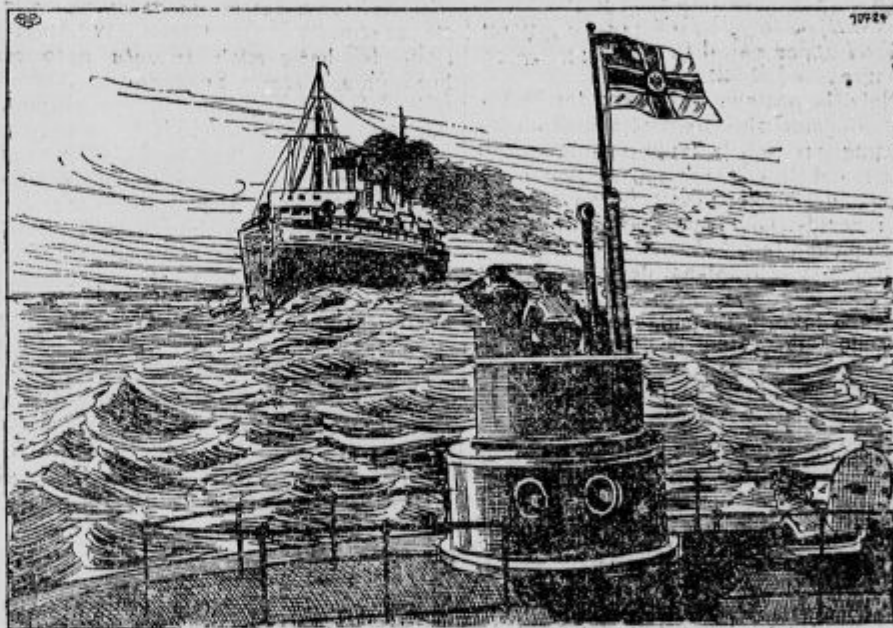
RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Vsa bojna črta je mirna. Ruski vojaki vsled zmed po Rusiji ne dobe zadosti živčaz. Ruska nova vlada je ukazala vrhovne-

se je morala umakniti kakih 10 km. Tu so pa že prišle na pomoč rezerve, ki so ujele angleški napad, potisnile ponekod sovražnika celo nekoliko nazaj in tako preprečile prebitje. Angleži poročajo, da so ujeli 8000 Nemcev, nemško uradno poročilo pa javlja, da niso mogli odpeljati vsega vojnega materiala. Boji se še nadaljujejo, toda po začetnem uspehu Angleži ne morejo nikamor naprej.

VOJSKA V PALESTINI.

Angleži v Jafi. V južni Palestini je bila pri Gazi in pri Bir es Leba huda bitka med Turki in Angleži. V boj je poseglo angleško brodovje, ki je s strahovitim ognjem omajalo turško desno krilo, da ni moglo več vztrajati na svojih postojankah. Vsled umikanja desnega krila je moralo slediti tudi turško levo krilo proti severu. Med tem časom je priplulo angleško brodovje pred Jafu, pristanišče Jeruzalema. Po kratkem obstreljevanju so se izkrcale angleške če-

Podmorski čoln napade angleško trgovsko ladjo.

mu poveljniku, naj ponudi osrednjim državam premirje —! Če so to ponudbo osrednje sile že sprejele — še ni znano.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Nove ofenzive. Francozi in Angleži so iznova nastopili z večjo ofenzivo. To pot so se navalili na tri kraje zapadne fronte. V Flandriji so pri Ypernu iznova poskušali potisniti Nemce nazaj, a samo poskušali. Tudi ob Mozi in v Champagni so se pojavili silnejši napadi brez posebnega uspeha.

Pri Cambrai hoteli prebiti. V prostoru med Arrasom in St. Quentinom so nameravali Angleži prebiti nemško fronto v smeri proti mestu Cambrai. S to ofenzivo hočejo razbremeniti Italijane. 20. novembra je v tem prostoru uvedel močan topovski ogenj napade angleške pehote. Mnogoštevilni oklopni vozovi so podpirali prodiranje. Vneli so se krvavi pobilni boji. Nemška pehota ni bila kos silnemu pritisku in

te na suho, zasedle Jafu in potisnile Turke proti Jeruzalemu. Turške čete so se polagoma umikale. Danes stoje Angleži le še 4 milje od Jeruzalema.

Uspeh podmorske vojske. V mesecu oktobru sta osrednji vojni sili potopili sovražnikom 674.000 ton ladij. Dosedaj je bilo vsled neomejene podmorske vojske potopljenih 7.619.000 ton.

Tedenske novice.

Na obletnico smrti + cesarja Franca Jožefa se je opravila povsod služba božja ob udeležbi uradništva in šolske mladine. Na Dunaj sta prihitela cesar in cesarica, da sta močila pri sv. maši za pokojnega vladarja. Dunajčani so ju viharo pozdravljali.

Nadvojvoda Maks, cesarjev brat, se je poročil, kakor so naznanjali listi, dne

28. novembra s princezinjo Franciško Hohenlohe - Schillingsfürst v Laksenburg pri Dunaju.

Rešen zvon. Veliki zvon župnijske cerkve v Ajdovcu, ki tehta 922 kg in ga je bila pobrala vojna obveznost, bodo vrnili. Ker je iz leta 1677., se je posrečilo muzejskemu ravnatelju dr. Mantuaniju, da ga je rešil.

Razvoj. Dne 22. novembra je zboroval v Ljubljani izvršilni odbor »Slovenske ljudske stranke«, ki je sklenil, da stranka kot taka preneha. Obenem se je pa ustanovila »Slovenska kmečka stranka«. — Člani opozicije v bivšem izvršilnem odboru in vodstvu S. L. S. so se sešli in izvolili začasen izvršilni odbor.

Ij Uprava Vajeniškega doma v Ljubljani sporoča, da se Vajeniški dom z gotovostjo otvori 10. decembra t. l. Iznova opozarjamo na to, da mojstre in starše vajencev. Kdor želi biti sprejet, naj se tedaj hitro oglasi. Pravtako še enkrat prosimo, naj bi se priglasilo zlasti iz vrst mojstrov mnogo članov k društvu za varstvo vajencev. Članarina znaša letno 5 K. Uprava prosi vso slovensko javnost dobrohotne naklonjenosti pri delu za povzdigo obrtnega stanu.

O velikem tihotapstvu so pisali razni listi poleti ter po krivem dolžili tovarno Pollak v Ljubljani, ritmojstra Kerlina in župnika g. A. Oblaka. Sodnijska preiskava, ki se je uveljavila, se je zaključila s tem, da je bilo kazensko postopanje ustavljeno. Niti najmanjše krivde ni bilo moč dokazati. Vsi, ki so bili pri tem udeleženi, so delali iz plemenitih nagibov in so zaslužili veliko bolj pohvalo, kakor pa grajo. Tovarnar g. Karel Pollak je imel veliko usnja, ki ga vojaštvo ni maralo, premalo pa živca za svoje delavce. Bil je pripravljen dajati usnje v zameno za živila, kar se je tudi zgodilo. Ritmojster Kerlin je vsled armadnega povelja popravil za vojaki tudi stroje v pitališču mlekarne v št. Lovrencu, ker je pitališče izročilo za vojaštvo do 1000 prešičev. Ob voznjah je prevzel nekaj živil za tovarno Pollak, ki so si jih ljudje od ust pritrkali, da bi mogli oskrbeti otrokom obutev. Delalo se je vse očito in ne skrivaj.

Zima. Preteklo nedeljo zvečer je po močnem naliivu začelo goso snežiti in v ponedeljek jutraj je bila Ljubljana in okolica pokrita s precejšno snežno odejo. — Po mestu je sneg potrgal nebroj telefonskih žic.

Opozarjamo na obvestilo v drugem delu današnjega lista — pod naslovom »Kako bo z novim letnikom«.

Velikansko vsoto (5000 K) so nabrali in zložili v borovniški občini za spomenik t. dr. Kreku s prošnjo, naj bi se poleg spomenika napravile tudi razne ustanove za kulturni napredek našega ljudstva.

Na Kras in v kraje, kjer je še nedavno besnela vojska, se begunci večinoma še ne morejo vrniti, ker bivališča še niso urejena. Moške delavne moči pač rabijo za obdelovanje polja in za druga težka opravila. Žene in otroci se vrnejo pozneje.

Mir se bliža. Ljening, ki je točasno gospodar na Ruskem, je izjavil, da je ruska armada na bojišču stradala in zato so se

morala uvesti mirovna pogajanja. Pravi, da bo vse storil, da odpravi ovire kompromisa z osrednjimi državami. Upa, da se bo v najkrajšem času sklenilo premirje.

Vojaške novice.

— **Podpora za rodbine, katerih rednik se ne more vrniti iz sovražnega inozemstva.** Zakon z dne 17. avgusta 1917, drž. zak. štev. 376, velja z izjemo rodbin pomorščakov, ki se ne morejo vrniti v domovino — samo za svojce onih avstrijskih državljanov, ki so s silo zadržani v sovražnem inozemstvu. Ker se k sovražnemu inozemstvu prištevajo samo one države, ki se nahajajo z Avstrijo v vojnem stanju, ta zakon ne velja za svojce Avstrijcev, ki bivajo v Ameriki in se jim torej ne more dovoliti podpora v smislu omenjenega zakona. Med prebivalstvom zelo razširjeno mnenje, da imajo svojci naših rojakov, ki so se že pred vojno izselili v Ameriko, vsled tega, da trpe škodo, ker ne dobivajo več denarnih pošiljatev iz Amerike, pravico do podpore po novem zakonu, je potemtakem napačno. Naši pravoznanci so bili mnenja, — kar smo v »Domoljubu« tudi objavili, da bi po zgorajšnjem zakonu šla podpora tudi družinam v Ameriki zaposlenih avstrijskih državljanov. Čuje se pa, da se zvrta krivda na nekatere delavce, ki si zaslužijo kruh v ameriških tovarnah za municijo.

Pošiljatve vojakom, ki se nahajajo v italijanskem ujetništvu, so za nedoločen čas ustavljene.

Čez 17 mesecev se je zopet oglasil Anton Darovec iz Gor. Sušice pri Toplicah. Ujet je in piše svojim staršem: Dragi starši! Jaz sem sedaj v Moskvi. Imam se dobro, zdrav sem vedno. Delam svoj obrt. Pozdravlja Vaš sin Anton. Moskva, 26. avgusta 1917.

Vesele božične praznike in srečno novo leto voščijo vsem bralcem »Domoljuba« sledeči vojni ujetniki Slovenci v Paterni, Sicilija, Italija: Žitko Franc, Piana pri Rakeku; Podražaj Franc, Mala Mlačva na Dolenjskem; Ostrman Matija, Vrh, okraj Kočevje; Zupančič Valentin, vas Utenišče, Moravče; Tovšak Ivan, Mislina, Štajersko; Tribal Luka, Djekše, Korosko; Korenčan Stanko, Vrhnika.

Iz Benetk se je večina prebivalcev izselila. Umetnine so odpeljali, uradništvo je odpoklicano delovna v Rim, deloma v druga mesta.

Na poti v Rusijo se nahajajo: Desetnik Iv. Bajt, podd. Gabršček, inf. Ivan Čufec, Anton Rutar, vsi iz Tolmina. Pozdravlja domače in znance. (Pismo je bilo oddano 13. avgusta 1917.)

Ljening, ki se v sedanjih ruski revoluciji največkrat imenuje, se piše v resnici Zedermann, je židovskega pokolenja in v sorodstvu z rodbino dunajskega soc. demokratičnega voditelja dr. Adlerja. Živel je dalj časa v Švici. Ko je pa čul, da je car odstranjen, se je vrnil iz Švice v Rusijo, med potjo se je ustavil v Pragi, kjer je obiskal uredništvo lista »Pravo Lido«.

Vojska v Palestini. 17. nov. so Angleži zasedli pristaniško mesto Jope ali Jafa v Sveti deželi. Od tu je izpeljana proti Jeruzalemu 80 km dolga železnica. Turška oblast se boji za Jeruzalem.

Razne novice.

Prememba posesti. Šentjanski premogovnik je bil 21. novembra prodan na dražbi. Kupil ga je g. Jakl, tovarnar v Karlovcu za 1.400.000 kron.

Beguncem. Kuratni urad Lom na Goriskem se nahaja od 15. novembra dalje v Kotmarivasi pri Celovcu.

Za vdovski in sirotinski sklad se je nabralo pri šolskem vodstvu »Drenov grič« K 60.86. Bog plačaj!

Nkljasti 10vinarski novci bodo v prometu do konca tega leta. Pozneje (do 30. aprila 1918) jih smejo sprejemati še c. kr. uradi in avstro-ogrska banka.

Dunaj — Videm. Z Dunaja v Videm na Laško vozi sedaj vsak dan reden vlak, in sicer po progi Dunaj (juž. kolodvor) čez Bruck, Leoben, Sv. Mihael, Beljak, Videin.

Begunstvo. Uršula Plesničar, begunka na Raki (P. Raka na Dolenjskem) naznanja s tem svoj naslov svojcem, ki ne ve nič zanje.

Nedolžni obsojenci. Pravni odsek državnega zbora je sprejel zakonski načrt o odškodnini za nedolžne obsojence. Izdelan je bil sporazumno z vlado. Isto bo veljalo tudi za razveljavljene vojaško-sodne obsodbe.

Žrtve tajfuna. Škoda, ki jo je povzročil zadnji tajfun na Japonskem, je ogromna. Ter znaša čez 350 milijonov kron. Samo v prefekturi Tokio je bilo uničenih več kot 3000 hiš. Pri tem je bilo mrtvih do 500 oseb. Voda je vdrla v 115.000 hiš; čez 200.000 ljudi je brez strehe. Več vasi v okolišču Tokio je docela uničenih. 300 prebivalcev malega otoka ob obrežju Urujasu so valovi odnesli z otokom vred.

Denarna rekvizicija. Nemški državni zbor bo sklepal te dni o enkratnem vojnem prispevku, ki naj bi znesel 15 milijard mark.

Miroljube zapirajo. Francoski ministrski predsednik Klemensó je že pokazal rozičke. V par dneh je bilo na njegovo povelje v Parizu zaprtih čez 200 miroljubov. Hrepenenje po miru je tudi v Franciji tako močno, da se mu ne bo moč dolgo ustavljati.

Angleška pisateljica. Mrs. Alice Askew se je vozila na angleškem parniku »Kria«. Parnik je bil torpediran in slavna pisateljica je utonila. Potegnili so jo mrtvo iz morja ob otoku Korčuli v Dalmaciji. — Na južnem obrežju otoka Hvara so potegnili na suho truplo srbskega polkovnika kneza Milajkovića.

Napredek med vojsko. Turki in tudi Angleži so med vojsko tako izpopolnili železniško omrežje, da je sedaj moč priti po železnici iz Evrope v Egipt. Železnica je izpeljana iz Carigrada preko Male Azije in Palestine in dalje proti jugovzhodu.

Dopisi.

Gladbek. Slovensko rudarsko društvo sv. Barbare v Gladbeku je imelo 18. novembra svoje mesečno zborovanje, pri katerem so navzoči obsema praznovali god č. g. predsednika Božidarja Tenenčiča. Pri tej priložnosti so pobirali prostovoljne darove in donacije za olajšanje grobov padlih junakov. Nabrani znesek 33 mark 73 fenigov se je odposlal knezoškofskemu ordinariatu v Ljubljani.

Begunstvo. (Iz Kromerija na Moravskem.) Ko se je začela italijanska vojska, smo morali pač od doma. Pri Sv. Lujci so nam oskrbeli potne liste. Došli smo v Ljubljano, kjer nam je onodno dobro ljudstvo šlo z vsem srcem na roko in nam vsaj nekoč pomagalo lajšati bedo, kajti zdoma n' smo mogli prav nič odnesti. Z begunci iz Istre smo se podali na severno Moravsko. Tam so nas porazdelili po občinah. Godilo se nam je še precej dobro, ker ni bilo draginje, dasi smo bili med samimi Nemci. 26 mesecev smo ostali tam. Zdaj smo se pa zopet preselili drugam. Došli smo v okraj Kromerija, kjer nam pa zelo slaba prede. Draginja, da joji pa če bi se vsaj kaj dobilo! Tukaj so sami Čehi, a čeravno smo vsi Slovani, smo se bolj ljubili z Nemci, kakor s tukajšnjimi Čehi.

Pozdravljamo vse begunce; Tolince po barakah in bolnišnicah. Prosimo jih, da bi nam naznanili svoje naslove. Andrej Košuta, Gradiška u Kromeriju, Moravsko.

Vreme — Notranjsko. V št. 47 si nam, dragi Domoljub, opisal in omenil smrt nad vse spoštovanega in daleč naokolu znanega moža g. Andrija Magana. — Lepo poudarjaš v spominu zares plemenito krščansko ljubezen. Je res srečna družina, kjer je ta doma, zlasti če to ljubezen ogreva še božji blagoslov! Vedeli smo, da je v družini pokojnega lepo soglasje; da je pa to soglasje bilo tako zgledno, si no močno in renavajočo, to smo videli s svojimi očmi na dan pogreba. Tako priročno, tako hitre in čuteče ločiti se od trupla svojega moža in svojega 75letnega očeta se znanje le otroci in žena, ki v njih srih tliči neizmerna hvaležnost, zarisana v krščanski ljubezni. In vsi smo se solzili. In težko nam je bilo. O, ko bi taka ljubezen ogrevala vse naše družine! Kako bi bilo lepo živeti. Do sosedov in tujcev greje krščanska ljubezen. Zato omeni, dragi Domoljub, še nas krščance in birmance, katerim je bil rajni gospod-boter. Ubožec, revež — če drugje ne — našel si je čemparjevi hiši gotovo botra. Kolikokrat se je morala peči »pomagača« dvema, trem, štirim materam isti dan, in to ni bilo redko. Ob prejšnjih sv. birmah si videl celo vrsto otrok za rajnega očetom, ki jim je bil boter. In po svēt smo hodili k njemu od blizu in daleč. Plačila ni iskal. Plačal mu pa večni Bog! Naj mu je zemlja domača v lepi dolini, katero je srčno ljubil, lahka!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Klavna živina. Lani smo večkrat slišali pritožbe čez postopanje deželnega mesta za dobavo klavne živine. Letos so pritožbe večinoma potihnile, kar gotovo priča, da so ljudje večinoma zadovoljni. Pri prevzemanju goveje živine se ljudem splošno gre na roko. Priznati moramo tudi, da je bila zelo potrebna odredba, s katero se je omejilo klanje živine. Ko je bila suša in je mnogim krme primanjkovalo, so hoteli vsi kar precej prodati. Denarja so imeli povsod zadosti, mesa se tudi nobeden ne brani. Posebno so pritiskali begunci, ki so živež le težko dobili. Mesar bi lahko prodal trikrat toliko, kolikor je imel mesa. Kaj bi bilo z našo živino, ko bi lahko vse poklali? — Cene, ki jih zdaj plačuje deželno mesto, so visoke in primerne. Zgodi se vendar, da kako živinčar preveč nazaj potisnejo. Pride v tretji razred mesto v drugega. Tudi v

tem so večkrat pritožbe prazne. Vsak smatra svojo živino za najlepšo. Če se je komu res krivica napravila, naj jo pojasni deželnemu mestu. Gospodje bodo radi zmoto popravili.

Tudi prevzemanje prešičev je letos veliko boljše urejeno. Le zahteva, da se mrga zgodaj pripeljati, je napačna, ker ljudje izgubijo preveč draga časa. Določba, da se vsak prešič, ki ima manj kakor 100 kg. šteje za peršutnika in da se vsi peršutniki toliko nižje plačajo, se re da popolnoma opravičiti. Sam sem že dobil prešiča, ki je imel 90 kg in nad polovico šneha. — Cene šneha so silno visoke. Železnica zaračuna svojim revnim vsužbencem mast po 21—26 K. Torej se naj tudi kmetom ko'likor mogoče postreže.

Sicer pa moramo reči, da je deželno mesto res veliko strnilo. Kakšne so bile razmere poprej, ko je vlada z orožniki sama rekvirirala? Pobralo se je vse brezobzirno. Lahko rečemo, da bi brez deželnega mesta ne imeli več volov za vorego na deželi. Cena bi bila veliko nižja in s kmetom bi se vse drugače delalo. Zdaj so razmere urejene, četudi ni mogoče vsem ustreči. — Orema's pomankljivosti naj se pa odpravijo.

Len sad tega prevzemanja je prečrta vse živine po teži. Pred vojsko so pri neskoru povsod le na čez prodajali. Mesar ali mešetar ni bil nikdar na škodi. Ljudje so zdaj spoznali, koliko več se po teži dobi za živino. Zdaj ne oroda nobeden drugače, kakor po teži. To je edino pametno. Uraimo, da se tudi na vojski ta način prodaje ohrani. Ponehali so tudi živinski seimi. Razen mešetarjev in gostilničarjev ni gotovo nobenemu žal za njimi. Kolik časa in denarja se je s seimi izgubilo! Drugi dan po seimu je večino sejmarijev glava bolelo hoditi, da je bilo preveč vina ali žganja ali voltia. Zlat se živina na nostaio prinela, ceni, stehta in plača. Tudi to je v živinski kupčiji velik napredek. Ta način prodaje se utegne tudi po vojski nekaj let ohraniti.

Cena za peso. Ker je bilo letos tako malo sladkorne pese, je vlada določila, da bo v prihodnjem letu najmanjša cena za 100 kg pese 12 K. Manj se torej ne sme plačati. Tu je prvi poskus varovati kmeta z najmanjšimi cenami. Država garantira, da bo toliko gotovo dobil. Sicer je ta cena precej nizka, ker se za reno plačuje 35 K.

Po mestih so obupani, ker ni skoro nikjer mleka. Skoro polovico ljudi ne dobi mleka niti za jutranjo kavo. Na Dunaj ga je prišlo norrej na dan čez 800.000 l, zdaj niti 200.000 l. Dobe ga komaj bolniki, mali otroci in slabotne matere. Okoli 180.000 l mleka gre za one, ki ga morajo dobiti. Ostanek je za vse ostalo. V Ljubljani ni dosti boljše. Tudi tu se porabi mleko za bolnice, otroke in vojaše v okolič. Prav veliko mleka porabijo begunci po deželi, ki imajo zdaj denar, da lahko plačajo. Mleko je še vedno najcenejša hrana.

Kave je zmanjkalo, zdaj je vse dobro za nadomestek. Žgo jabolčne olupke, ječmen, turško, zrnje od grozdja, in Bog ve kaj še vse. Mnogi so se pa kar mleka lotili in kave prav nič ne pogrešajo. Ko bo

vojska minila, se bodo zopet kofeta oprijeli. Saj bo za kavo še najmanj težav.

Na Laškem so dobili naši zelo veliko živeža in obleke. Ni čudno, ker so osvobodjeni laški kraji izmed vseh laških obtrno skoro najbolj razviti. Samo v Vidmu je 26 velikih tovarna za tkanih. Dobili so do 50 metrov dolga skladišča same svile. Gotovo živine je bilo v miru nad 200.000 glav v teh krajih. Vina in žita se je prav veliko pridelalo. Zdaj so Lahi za svoje vojake nakupili še iz cele države, kar so imeli najboljšega. Naš plen je prav velik. Mi seveda ne bomo veliko od tega dobili. Ker pa ne bo treba armadi toliko dajati, bomo lažje dobili potrebno za naše kraje, oziroma bomo manj dali. Zdaj lesa ne bodo skoro nič potrebovali. Tudi prešičev bo gotovo manj šlo. Vse to se bo zelo poznalo pri civilnem prebivalstvu.

Vino na Ogrskem. Ogrji poročajo, da že nad 50 let niso imeli takega vina, kakor je letos. Pričakovani so ga več, kakor ga je bilo v resnici. Na oralu se je pridelalo v slabih krajih 10 hl, v najboljših do 40 hl. Proda se navadno rdeče vino po 3.20 K, najboljše po 7—9 K en liter. Prav dobro prodajo Ogrji goveje slami: 1 kg 18—20 K. Tudi pri nas so začeli na kmetih močno delati klobase, ker prodaja ni prepovedana. 1 kg se proda doma za 14—16 K. Prekupci plačajo tudi višje cene.

Glede nakupa prešičev v svrhu preskrbe lastnega gospodarstva z mastjo in svinjino naj se obrne vsakdo na svoje pristojno županstvo. Deželna komisija za ureditev prometa z živino je nakazala posameznim županstvom kontingent prešičev za zakol. Prešiči naj bi se klali kar mogoče v lastni režiji županstev. Mast naj bi se delila le resnično potrebnim osebam na kartice. Prešičev je letos zelo malo in še ti niso debeli, zato jih ni bilo mogoče odkazati občinam toliko, kolikor so zahtevale in kolikor bi rabile, marveč le toliko, kolikor jih ima Deželno mesto, ki preskrbuje prešiče občinam po deželi, na razpolago. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Za naše gospodinje.

Sveža jajca. Nekateri svetujejo, naj se vlagajo zdrava in sveža jajca med suh pepel; zatrjujejo, da se to prav dobro obnese.

Jabolčni olupki so dobri kot namestek za kavo, ako jih posušiš in pravilno opraviš in zmelješ. Ako jih nimaš za drugo porabiti, jih pa deni v lončeno posodo in zalij z mrzlo vodo. Pokrito posodo imej na hladnem prostoru, kjer ni prahu. Čez dober teden imaš dober kis (jesih), ki ga že lahko rabiš. Olupke vedno še lahko prilagaš. Kolikor kisa se je odliho, toliko vode je treba sroti doliti, kajti olupki morajo biti pod vodo. Preden jabolka lupiš, jih moraš omiti, da so olupki snažni.

Črve iz cvetličnih lončkov preženeš tako-le: Polji sveže orehovo listje z vročo vodo ter zalij s to tekočino, ko se je dovolj ohladila, prst v posodi. Črvič pridejo na vrh, da jih lahko odstraniš. Zalivanje je

treba večkrat ponoviti. Namesto orehovega listja vzameš lahko seme divjega kostanja ali pa želod, ga zriblješ in poliješ ter rabiš tako, kakor zgoraj omenjeno.

Zoper gosence, ki so napravile letos toliko škode po zelnikih in repnikih, je najlažje sredstvo konoplja, ki jo vseješ koncem maja vsaj nekaj zrnec ob meji dotične njive. Steblovje bo potem cvelo uprav v avgustu, ko metulji spravljajo zalogo na šibke sadike. Ker jim je pa duh cvetoče konoplje zoprni, se ognejo takih prostorov in ne pridejo blizu.

Žitni molj je velika nadlega za kašče, kjer je shranjeno žito. Zdaj sicer nimamo žitnih zalog, a to žito, kar ga je ostalo, je predragoceno, da bi ga privoščili črvu. Priprosto sredstvo, da se prežene žitni molj je lesni kafran. Izhlapevanje zadošča, da se živalica zaduši, ali pa jo popiha. V pręgradah se namažejo stene toliko, da je prostor napolnjen s tem vzduhom. Ako so molji v žitu, jih boš videl kmalu laziti po stenah in bežati na prosto. To sredstvo se mora od časa do časa obnoviti.

Slovenec opazuje...

Svetovni vihar nas je precej Slovencev zanesel na Nižje Avstrijsko. Kot vojaki za orožje nesposobni smo bili poslani na delo v neznanatno vasico Bruckbach.

Nižjeavstrijska dežela je v naši slovenski domovini le malo poznana. Nam se zdi to prava obljubljen dežela. Kakor je Slovenec povsod vesel, zadovoljen in ponosen na svoj materin jezik, tako smo se mi tudi tukaj privadili, zato nam poteka čas v tej obljubljeni deželi v splošno zadovoljnost. Občudujemo delo tukajšnjih kmetov, ki bi morali priti pač na Kranjsko gledat, koliko trpi naš kmetič, da si pridela vsakdanji kruh. Od kranjskih kmetičev bi se marsikaj naučili. Kolikor pri nas ena akromna družina potroši, toliko zavrže tukaj n. pr. en kmet pri površnem spravljaju svojih pridelkov. V teh hudih časih bi morali tudi vladni organi videti, da to površno spravljaje ni za sedanje razmere. Žito vse kosijo; pri tem jim ostane klasje kar v šopih zadaj, pa ga nihče ne pobere. Deteljo pokosijo in obesijo na stoge, kjer jo puste sušiti tako dolgo, da je že nova ped velika. Nato jo prično voziti domov. Seveda nič ne mislijo, koliko je škode pri tem, kar pomandratja dva človeka, dva vlača in voz. Sedaj je otava večja, kakor marsikje na Kranjskem seno, pa je nihče ne kosi. Tualitam se vidi par govedi ali par koz, ki hodijo po travi semintja. Seveda več pohodijo, kakor popasejo.

Sadja je bilo letos neverjetno veliko. Še sedaj — zadnji teden oktobra — se vidijo drevesa polna sadja tako, da so jih morali podpreti. Sadjevca so imeli toliko, da je povsod zmanjkalo posode. Kljub temu je bilo sadje zelo drago: jabolka slabše vrste po 80 v., odtrgana 1 K 20 v. kg. Češplje od 60—80 v. kg. Mošt sadjevca pa stane 60—80 v. liter. Revnim ljudem seveda ni bilo treba sadja tako drago kupovati, ker ga je bilo po tleh vse polno, a se zanj kmetje niti zmenili niso.

Veliko je tudi beguncev s Primorskega tukaj; z njimi se lahko v domačem jeziku pomenimo o nesrečah, ki nam jih je doprinesla ta strašna vojska. Tukajšnji ljudje nas zelo po strani gledajo, ko slišijo govorico, ki je ne razumejo. So tudi polni tistih vsenemških misli: »Deutschland über Alles«.

Obiščeta nas tudi »Domoljub« in »Slovenec«, pa žalibog ne redno, kar so pa gotovo vzrok izredno težke prometne razmere, če ne tudi kak vsenemški prijatelj. Zelo nas veselijo poročila o neustrasno-pogumnih nastopih naših poslancev za združitev Jugoslavije.

Vest o smrti slovanskega apostola dr. Jan. Ev. Kreka nas je pa grozno potrla; toda upamo, da nastopi njegovo pot kateri njegovih učencev, da nas popelje do cilja, ki ga nam je on začrtal.

Najlepše pozdrave vsem bralcem »Domoljuba« z željo, da bi se kmalu zaslišal po vsej zemlji en glas: — Mir! — in da bi ta-

»Vse je zastoj; ta dva sta bila prva mrtva. Ves prostor je samo dim in plamen. Vaša hiša se je zadnja sesula na dvorišče, ni mogoče priti tja.«

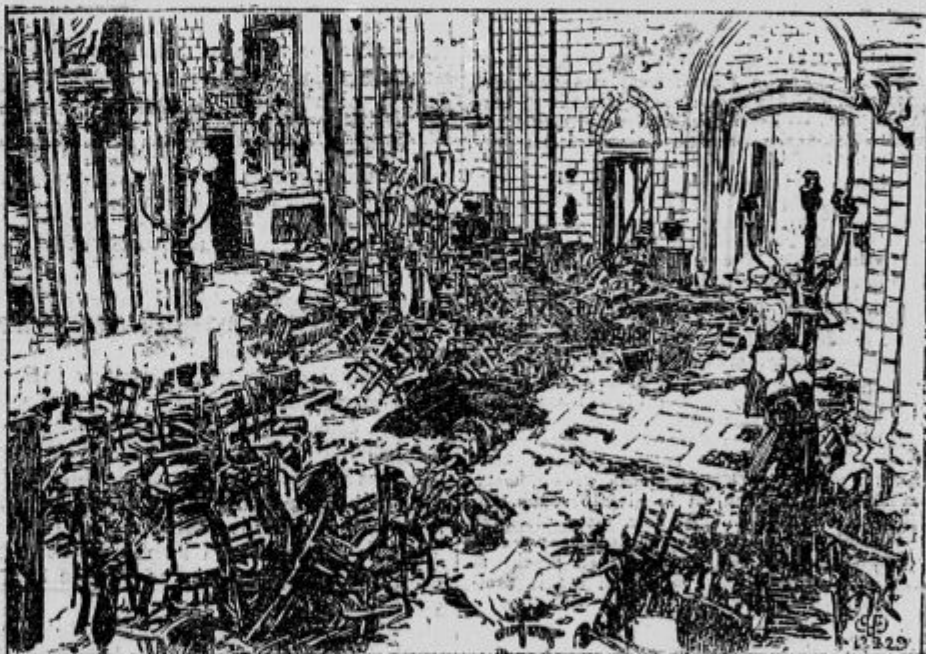
»Moj mrtvi oče, moj ubogi brat,« je za-plakala uboga žena. — »Vsi trije leže v li-varni — pokopani, stari oče tudi,« sta tožila otroka.

Usmiljeni sosede so Henrika pokrili s platneno rjuho. Mirno je ležal pod osmoje-no lipo.

In tako je čula pri njem. — — —

Srpi pogledi so švigali proti njim, a oni trije niso opazili. Zle besede so veljale njim, a oni jih niso čuli. Njihova srca so se mudila pri dragih mrtvih. Nič jih ni moglo odtrgati od svojih ljubih. Dečkov obraz je ležal na kolenih mrtvega očeta, ni se gani-l; njegovo srce je ponavljalo samo eno: »Moj oče! Moj oče!«

Deklica se je tesno tiščala matere. Njuni roki sta bili sklenjeni. Obe brez mo-

Stolnica v Ostende, ki jo je obstreljevala angleška mornarica.

ko prišli zopet do veselega svidenja na slovenski zemlji.

Janez Vidic, Koroška Bela; A. Košir, Jesenice. Več koroških in štajerskih Slovencev in več Slovencev iz Brd. I. V. Bruckbach, Böhrer-Werke.

Listek

Zvonarjeva hči.

(Povest. — Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.)

(Dalje.)

»Ali o mojem bratu niste ničesar slišali?« ga je vprašala z brezupnim pogledom nanj, »in Ana?«

Težko je zmajal podobar z glavo:

»Či sta iskali opore druga pri drugi — brez-močni.«

Rešeni so objokovali svoje domače, svoje imetje, domovje, ki je bilo uničeno. Njihova ljubezen je umrla, končano njihovo imetje, njih vest — se ni vzdramila. Nekaj se ji je bilo zbralo skupaj.

Šepetaje je pričel nekdo:

»Zvonarne bi ne bili smeli trpeti v mestu. Od tam se je razširil požar, ti so vzrok!«

»Njim moramo pripisovati vso nesrečo, ki nas je zadela. Sedaj čutimo, koliko jim je koristil ukradeni denar,« je pristavil drugi. —

Kup je naraščal in njihova jeza je grozila še preostalim Zvonarjevim. Naenkrat pa so vsi utihnili. Začul se je med njimi glas, kakor iz groba; stareček bled in visoko zravnčan, oblečen v talar je resno izpregovoril, kakor sodnik:

»Tehtnica pravice se je zravnala. Vi ste morilci svojih bratov; vi ste požigalci.

S svojim groznim obrekovanjem ste umorili starega Rudnika, Dušna bolečina sinov nad nedolžno umorjenim očetom in njihovim omadeževanim imenom je zatemnila pogled in odrevenela roke pri nevarnem vhljanju. Zvon se je razpočil — požar je nastal. Sami ste se ugonobili s svojo vero v največjo hudobijo. Gorje vam, še sedaj zaslepljenim pod pritiskom božje roke. Prosite Boga, da odvzame od nas ta greh, zlo obrekovanje in umor. Moliti in žalovati hočem z vami.

Vsi so slišali ta glas, tudi Zvonarjevi. Segel jim je v dno duše. Žene so vzdihovale, otroci so se stiskali preplašeno v njihova krila in jokali. Možje pa so upognili glave in si niso upali godrnjati. Plašno so šli narazen.

Noč se je nagibala k njim — a pogorelci niso zapustili opustošene domačije. Po vrsti so počenili ob jarku in upirali svoje poglede v razdejane kadeče se razvaline. Molitev in preklinjevanje se je mešalo med seboj v nočnem mraku. Usmiljeni vaščanje so jim prinesli gorke odeje, jedi in pižame.

Prav dobro so umevali vse te, ki bodo presedeli še marsikateri dan, preden se bodo osrčili in delali načrte v zmešanih možganih za nova bivališča. Kdo pač se lahko loči od kraja svoje mladosti, od hiše svojega domovja, od mladostnih prostorov, od lastne hišice in od grobov svojih mrtvih? Tu je ležalo vse: otročja leta, mladost, oče in moč, otrok — uničeno vse v eni sami noči.

Živi so bili na slabšem od mrtvih. Srečni oni, čigar utrjena trupla je vrglo spanje na to trdo zemljo; sanjali so o krogu domačih pri mizi, — zbuvali pa so se z obupnimi vzkliki.

Nesrečni, katerih misli so brezupno begale stoinstokrat v tej zmedli! — Sedeli so, stokali in ječali, kakor otroci; vpili po kruhu in posetlji. Zidali so si z zmešanimi besedami svoje hiše, podrte stene svojih cerkv, pogreznjene prostore svoje radosti. V duhu so sedeli za obžgane mize in zahtevali jedil na raztopljenih krožnikih. Pa so nenadno umolkili, sklonili glavo k tlom, njihova srca so se stresala, hrbet se jim je krivil v obupu, suha usta so se jim odpirala in zgroženo jim je strmelo oko v razvaline. Ljubezni polne, tolažilne besede njihovih sorodnikov, polne usmiljenja, so se odbijale od njihovih src. Z grenkostjo so napolnjene njihove duše in kakor z verigami priklenjena njihova srca na to revščino. Solza ni raztopila ledu otrplosti, brez moči sede pred bedo prihodnjih dni.

Z neskončno potrpežljivostjo božje ljubezni je obiskaval gospod mestni župnik svoje župljane. (Dalje.)

Dvojna bramba.

Ob meji boji vžigajo,
se sivi dimi dvigajo.
Preliwa kri
in se bori
junak, ko krogle švigajo.

Doma požiga slana cvet
premnogih naših že deklet.
Jih tare greh,
a ni še vseh
omamil zapeljivi svet.

Železni čas zdaj kliče nas;
le zlobi naj velja poraz.
Naj cvet deklet
ostane svet;
naj čednost vaš ostane kras!

Vojak Bojevan.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Šlike in črtice z bojišč.

NOV ROBINZON.

Dve leti gorja v ruskem ujetništvu.

Janez Mohar iz Smlednika opisuje svoje ujetništvo in svoje vojno življenje tako-le: Bojeval sem se za domovino nekaj mesecev leta 1915. Z menoj so bili hkrati še štirje bratje na bojišču. Prvi je umrl junaške smrti, najmlajši brat, in sicer pri Kolmeji; drugi je bil z menoj istega dne težko ranjen in prišel skupno z menoj na dopust. Dne 24. avgusta 1915 sem zopet odšel v Galicijo. Nesreča je hotela, da sem bil v veliki bitki pri Zalesčikih ujet in odgnan v Rusijo. Najprej so nas Rusi pretepli, potem nam vzeli vse, kar je kdo imel s seboj: denar, nož, uro, prstane, obleko in sploh vse, še žlice mi niso pustili. Potem so nas gnali dva dni in dve noči brez jesti. Nato so nam dali nočni počitek in zjutraj malo mrzlega fižola. Gnali so nas potem dalje in dalje; jesti pa so nam dali le toliko, da nismo mogli ne umreti, ne živeti. Tako so nas po 34dnevni hoji prignali dne 17. oktobra do mesta Kijev. Tu so nas zaprli v neki ograjen gozd, kjer se je začelo občno gorje. Brez strehe in skoro brez hrane so ubogi ujetniki strašno mrli; takoj prvo jutro sem videl nad 200 tovarišev mrtvih ležati pod borovci. Čez dan so strgali nekateri krompir; ko se je zvečer delo končalo, so planili ujetniki po teh olupkih in se kar topli zanje. Vsak, ki je kaj dobil, je bežal proč in s strahom kuhal, ako je imel za to potrebna drva. Ko je malo zavrelo, je jedel, da so se mu drobili zobje; zakaj v ti

mešanici je bila zemlja, pesek, malo pa krompirjevin olupkov.

Koliko gorja smo še prestali! Ali vse popisati bi bilo preobširno. Poleg tega pa so nas vedno srbski in češki častniki nagovarjali, da bi šli na fronto proti Avstriji. Dasi so nas skoraj s silo naganjali, vendar nas niso dobili v svoje mreže. Kaj so nam vse obetali, to se ne da popisati, in kako so nam grozili, ako ne gremo! Tako smo s strahom čakali pogina v tem gozdu; število ujetnikov pa se je vidno manjšalo.

Čez nekaj dni dobimo povelje, da gremo lahko na delo. Hitro tečemo vsi na lice mesta; odbrali so nas 2000 in nas gnali na neki travnik pod šotore. Ali kako tu živeti brez postelje na goli zemlji, ki je bila že trdo zmrznjena! Tudi tu so vsako jutro prinesli mnogo zmrznjenih ujetnikov iz šotorov na neko njivo, na kateri so jih po več dni trgali psi in krokariji, dokler jih niso pokopali. Že v najhujši zimi so nas spravili v neke gozdne kočice. Bili smo že vsi raztrgani in bosi. Ko pa smo bili pri delu, so nas priganjali in topli s palicami, potem so nas gnali meseca januarja od tu v Kružbaloto v neko podzemeljsko barako; bilo nas je od vseh le 260. Tu smo delali cesto. Meseča majnika 1916 so nas gnali na kolodvor Svatošin. Vlak nas je peljal v mesto Kerestin, kjer je v blizini velika planota. Tu sem so jih vozili od vseh strani skupaj, tako da se nas je nabralo okoli 60.000. Potem so nas razdelili na takojimnovane rote po 1600 skupaj in nas gnali na delo na okope po Volinski guberniji.

Že sredi junija nas ženejo zopet na kolodvor v Kerestin in z vlakom proti Zitomiru ter dalje 5 dni do postaje Florešta v Besarabiji, kjer smo zopet postavili šotore in delali okope.

Dne 24. julija pa pride neki bogat graščak in prosi, da bi šli k njemu opravljati kmečka dela; obetal nam je po 50 do 60 kopejk plačila na dan. Zbrali smo se Slovenci in Hrvati ter šli na delo k njemu. Delali smo od zore do noči kot stroji in bili lačni, da smo se opotekali od slabosti in gladi. Preživljali smo se le s posnetim mlekom, dobili pa samo po 20 kopejk na dan. Tako smo delali do 21. septembra, ta dan so nas zopet zbrali skupaj in nas gnali na kolodvor v Florešto in z vlakom v Renij, kjer so nas naložili na parnik in peljali po Donavi do Kartal. Nastanili so nas po hišah, v katerih smo ostali teden dni. Ljudje so mrli od lakote, ali zdravnik je na neko močvirje ob Donavi in izoliral, na neko močvirje ob Donavi in nas nika-Gradnji smo cesto, bili vsi raztrgani in bosi, spali pa pod šotori na mokri zemlji. Na srečo nismo ostali dolgo tukaj. Nekega dne nas zberejo skupaj in ženejo čez pontonski most Donave v Romunijo v vas Handželar delat okope. Pa tudi to ni trajalo dolgo. Bila je uprav nedelja. Zjutraj gremo na delo. Na polovici pota nas sreča ruski kozak in nam veli, naj gremo hitro nazaj, ker prihajajo Bolgari. Hitro nas ženejo nazaj v vas, da naložimo svoje stvari na vozove. Toda preden smo vse pobrali, pridejo že Bolgari, da smo jim komaj ušli; pa bi jim re bili, da nas niso kozaki z biči spravili naprej. Od tu smo potem bežali v vas Nikolajeva ob Donavi, kjer smo ostali 3 dni. Zdaj so nas tirali v

neki gozd z imenom Kokošov, da bi delali okope. Ali preden so nam skuhali prvi obed, so se že čule bolgarske puške in morali smo zopet bežati nazaj v Sakši in od tu o 11. uri ponoči čez pontonski most Denav. Kartale, Rusi, so bežali kot besni,endar so jih Bolgari mnogo ujeli.

Prvi smo nas gonili iz enega kraja v drugi 2 dni in nas naposled nastanili v vasi Broska blizu Izmaila. Ponavadi smo se mudili tudi tukaj nekaj dni in delali okope. Bilo je zelo mrzlo, tako da so nam izpadli nohti na rokah in nogah.

Nekega dne pa nas zopet nalože na parnik in nas peljejo po Črnem morju v Odeso. Tu je bil srbski kader, v katerem so bili tudi naši prostovoljci, ki so se prodali Srbom. Ti so nas zelo sovražili in nas hoteli vse pobiti. Tu smo stali 3 dni.

(Dalje.)

Domov!

Zemljica rodna, zemljica sveta,
ljubim te kakor svoje okolje
Zdaj si svobodna, zdaj si oteta,
srce veselja se smeje samó!

Sosed izdajski, tujec sovražni,
ki te je vropal nam in pa razdal,
zdaj je premagan, ljuto poražen
zginil iz naših domačih je tal!

Soča zdaj bistra in modrooka,
prosta šumlja spet hčerka planin;
slušala klic je pevca — proroka:
Tujec neštet spi na dnu nje globini!

Dolgo je tlačila vrazja nas mora
s svetih tal naših sovrag zdaj beži!
Dosti za grobe imamo prostora,
živemu tujcu pri nas ga pa ni!

Kakor očistil je Sijon bil Juda —
naša tla naš zmagoviti je meč:
Ena nedelja — in gledamo čuda:
Tujca na naših tleh nič ga ni več!

Prejšnji naš raj je podoben puščavi
zdaj, ali nam je kot nekdanj drag;
trta vsadi se, hruška popravi,
le da pregnan je kleti sovrag!

— Z Bogom barake, z Bogom tujina,
težko kot mora, mrzla kot led!
V svoje naročje nas vabi očina,
k sebi pokliče spet solčni nas svetli!

Vide.

Kako bo z novim letnikom.

Lani nekako ob tem času smo pisali: »Domoljub« za leto 1917. ne zvišamo cene, ker upamo, da bo število naročnikov še poskočilo. — In res. V tem letu smo napredovali za okroglo 6000 novih naročnikov. Toda površni končni račun nas že prepričuje, da smo se uračunali. Cena papirja je naraščala od meseca do meseca, vsi stroški proizvodnje so se tako dvignili, da si moremo pomagati edinole s precejšnjim zvišanjem naročnine.

Uredništvu in upravnistvu, kakor tudi Kat. tiskovnemu društvu, ki list podpira, je v prvi vrsti na tem, da naročnikom ustreže, da jih seznanja s svetovnimi in domačimi dogodki, da pripomore slovenskemu ljudstvu do vsesplošnega in zdravega napredka. V »Domoljubu« dobe naročniki pouka v cerkvenih in verskih vprašanjih, naveta in navodila v gospodarskih, socialnih, društvenih, stanovskih zadevah. Vse to nam je najprej pred očmi. — Toda uprava mora imeti račune v takem stanju in redu, da ne zmanjka »špage«, ko je treba plačevati ogromne vsote za papir, tisk, uslužbeno osebje itd. V silni zadregi za papir, tiskarne sedaj ne vprašujejo za ceno, marveč samo gledajo, da ga dobe. Pa kaj bi pripovedovali o teh težavah, povemo kar kratko:

»Domoljub« stane za bodoče leto 1918
pet (5) kron.

Vemo, da povišek tistim, ki ne razpolagajo z denarjem, ne bo všeč, a krivda zadene dolgotrajno vojsko, ki nam je napravila v vsem in povsod take cene, da noben vojni čas takih še ni poznal.

Prosimo torej, naj se blagohotno vpošteva naše težko stališče. Poskrbeli pa bomo, da bo list — v kolikor je v teh žalostnih časih razdvoja in nesloge možno — vsestransko ustrezen in da bodo naročniki z njim zadovoljni.

S plačevanjem naročnine naj pa cenjeni dosedanja naročniki potrpe tako dolgo, dokler jim ne pošljemo položnic, ki jih dolej še nismo prejeli z Dunaja. Prilagali jih bomo v več skupinah (oddelkih), da se nam ogromno delo okrog novega leta kolikor moč porazdeli. Za nove naročnike naj se pa pošilja naročnina edinole po nakaznicah in naj se na odrezek vselej zapiše nov naročnik. S tem bo cenjenim naročnikom samim najbolje ustreženo.

Upravištvu »Domoljuba«.

Razdelitev poslovanja v deželnem odboru.

Deželni glavar: Vse zadeve deželnega osebja; deželne finance; nadzorništvo deželnih naklad in sploh vse zadeve, ki so v zvezi z deželnimi financami; izvanredna uporaba deželnih poslopij; deželne pristave; deželni zbor; vse zadeve, ki niso posebej odkazane drugim referatom.

Deželni odbornik dr. Evžen Lampe: Živnoreja, živnozdravništvo, mlekarstvo, melioracije, agrarne operacije in sploh vse deželno-kulturne zadeve, ki niso odkazane drugim referatom; ceste, deželne elektrarne, zadružništvo, železnice, šolstvo incl. šolski vrtovi, kmetijska šola na Grmu. Začasno še: Vojarstvo, gozdarstvo, sadjarstvo, obramba poljščine, podkovska šola.

Deželni odbornik dr. Vladimir Pegan: Občinske zadeve, gasilstvo, stavbene zadeve, lovske zadeve, deželna poslopja, davščina od vrednostnega prirastka, muzej in umetništvo; trgovska šola, ustanove, izvenzemski hiralne in sirotinske; visokošolske podpore, deželno gledališče. Za-

časno še: Stanovske stvari, državne prehranjevalne podpore rodbinam mobilizirancev.

Deželni odbornik dr. Ivan Zajec: Zdravstvo, deželni dobroteljni zavodi in vse javne bolnice, izvzemši konsignacij in oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice; obrt, ubožne zadeve, hiralne in sirotinske ustanove, skrbstvo zanemarjene mladine. Začasno še: Deželna prisilna delavnica.

Deželni odbornik dr. Karel Triller: Vojaške zadeve, priprava, bera, statistika, deželni teritorij, odgon, konsignacija in računi oskrbnih stroškov za izvenkranjske bolnice, škontracija vseh deželnih blagajen, deželni dolgovi (evidenca, zbiranje obveznic itd.); rekurzi zoper odmero davščine od prirastka (pravno vprašanje); zbiranje obveznic deželne banke, tujski promet in domovinsko varstvo.

Dokler je deželni odbornik baron Anfalter zadržan vsled bolezni, se razdeli njegov referat na druge gg. deželne odbornike: dr. Lampe, dr. Pegan in dr. Zajec, kakor zgoraj označeno.

Uradne ure deželnih odbornikov za stranke.

Občinstvo se opozarja, da so gg. deželni odborniki strankam na razpolago:

Deželni odbornik msgr. dr. Lampe: vsak torek in petek od 10. do pol 1. ure.

Deželni odbornik dr. Pegan: vsak ponedeljek in četrtek od 10. do pol 1. ure, po možnosti pa tudi ostale delavnike od 11. do 12., ter od 4. do 5. ure.

Deželni odbornik dr. Zajec: vsak delavnik od pol 11. do 12. ure.

Deželni odbornik dr. Triller: vsak ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure.

Razdelitev referatov je razvidna na oznanilih v veži deželnega dvorca, da se zamore vsaka stranka obrniti takoj do pravega referenta.

Morebitna potrebna pojasnila se dobe v predsedstveni pisarni deželnega odbora (dvorec, I. nadstropje na desno), v kolikor bi jih ne mogel dati deželni vratar.

Zdaj je prilika.

V četrtem letu najsilnejše borbe, kar jih pozna povestnica človeška, je razpisala naša država svoje sedmo vojno posojilo. Tudi pri tem vojnem posojilu še brez dvoma silajno izkaže neporušno domoljubje avstrijskih narodov. Domoljubna dolžnost nas terja, da združimo ponovno vsak po svojih najboljših močeh čimvečje vsote v sedmem vojnem posojilu.

Neomajna stoji vojaška sila osrednjih držav. Uspeh za uspehom so tekom trdega poletja izvojevale naše občudovanja vredne čete proti sovražni premoči na vseh bojiščih. Tem uspehom je sledil najsilnejši uspeh v celi svetovni vojni na soški fronti. Pregnana je nevarnost, ki je pretila mejam naše ožje domovine; zahrbtni sovražnik je pognan daleč proč od naših mej ter se po ljutih porazih umika vedno globlje v lastne dežele. Prebivalstvo naše dežele in obojito produktivni krogi se odzovejo VII.

vojne: mu posojilo tem obilnejše, ker spričo bližine nekdanje soške fronte vedo predobro ceniti vrednost varne obrambe naših junaških čet. Iz obče gospodarskega stališča ima uspešno VII. vojno posojilo tem večji pomen, ker celokupnosti v korist odpomore sedanji preobilici krožečih denarnih sredstev. Sedaj proste kapitalne vsote dobe novo ugodno priliko za koristonosno naložbo.

Trg. in obrt. zbornica za Kranjsko poziva v prvi vrsti industrije, trgovce in obrtnike, da vnovič izkažejo svojo preizkušeno domoljubje in svoje umevanje za državne potrebe ter se v polnem številu odzovejo klicu staroslavne domovine za podpisovanje novega vojnega posojila.

Tedenska pratika.

Petek, 30. novembra: Sv. Andrej, apostol. — Sv. Konstancij, zagovornik sv. vere. — Sv. Tomaž Mor. († 1535.)

Sobota, 1. decembra: Sv. Natalija, dev. muč. — Sv. Prokul, škof.

Nedelja, 2. decembra, 1. adventna: Evang. o poslednji sodbi. — Sv. Evzebij in tov., muč. — Sv. Bibijana, dev. Ponedeljek, 3. decembra: Sv. Franc Ks., apostol Indov. — Sv. Klavdij in tov.

Torek, 4. decembra: Sv. Barbara, dev. in muč. — Sv. Feliks.

Sreda, 5. decembra: Sv. Peter Krizolog, cerkveni uč. — Sv. Anastazij, muč. — Sv. Saba, opat. — 14 sv. pomočnikov.

Četrtek, 6. decembra: Sv. Nikolaj, šk., zaščitnik mornarjev. — Sv. Apolinar.

Solnce vzhaja ob 7. u. 32 m., zahaja ob 4. u. 07 m.

Luna: Zadnji krajec 6. dec. ob četrtna štiri pop.

Sv. Hedvika, vdova.

(† 1242.)

Hedvika je bila soproga Henrika, vladarja v Šleziji. Kljub takratnemu sijaju na dvoru, je živela v ponižnosti, spokornosti in svetosti. Že kot otrok je zavračala lepotočje in razkošna oblačila. Ko je stopila v zakon, si je uredila v dvorni palači skoraj redovniško življenje. V zakramentu sv. Reš. Telesa je zajemala modrost, da je prav umevala svoj poklic in namen življenja. Največja odlika se ji je zdela, da je mogla pripravljati kruh in vino za daritev sv. maše. Vsako jutro je bila pri več sv. mašah. Poleti in pozimi je hodila k sv. daritvi brez obutve — v dvorno kapelo. Ko ji je spovednik nasvetoval, naj zaradi zdravja nosi obutev, se čez eno leto na obutvi ni poznalo prav nič, da bi jih bila rabila. Na čast božjemu Odrašeniku in sv. apostolom je leto in dan podpirala 13 božnikov, ki so imeli neozdravljive bolezni. Čednostno življenje njeno je posnemal tudi njen soprog. Ko je pa umrl, si je sveta vdova izvolila

samostansko življenje v redu cistercijank v Trebnici. Tu je živela pod vodstvom lastne hčerke Jederti. Dan na dan je napredovala v svetosti ter je šla po nebeško plačilo leta 1242. Papež Klemen IV. ji je podelil svećniško čast l. 1266.

To in ono.

Veliki škopci (jastrebi). Na Pomerjanskem in Meklenburškem so nedavno opazovali po gozdovih nenavadno velike divje ptice in jih nekaj tudi postrelili. Mislili so, da so orli, v resnici so pa bili veliki škopci, ki so se selili proti zahodu. Več desetletij teh ptic v Nemčiji ni bilo videti. Ustreljene roparice so imele v premeru dobra dva metra in pol dolžine. Sodijo, da so prišle z južnega Balkana.

90krat okrog zemlje. Angleški kapitan Greenstreet, ki je bil te dni upokojen, je prišel 90krat okrog zemlje. Na svojih vožnjah je dvakrat prejadral Panamski prekop, 95krat je šel okrog nosu »Dobre nade«, 75krat mimo nosu Horn; po Magelhaeski vodni cesti je brodiral 14krat, do ravnika je prišel 192krat. Vsega skupaj je prevozil 25 milijonov morskih milj. Čudno je to, da ni doživel nobene nesreče in da zaradi bolezni ni zamudil niti enega dne, da ne bi bil v službi.

Nadelan gospodar in trezen vlomilec. Neki danski list poroča to-le zgodbo: Vlomilec je prišel ponoči v tuje stanovanje, kjer je jel krasti. Sredi tatinskega dela ga premoti gospodar Svensson, ki je prišel na dom nekoliko nadelan. »Kaj pa hočete v mojem stanovanju?« vpraša vlomilca, a jezik se mu je tako zapletal, da je tat takoj spoznal položaj. »Kaj hočem? Prav to sem jaz hotel vprašati. Kako se pa predrznete, da vlomite ponoči v moje stanovanje?« — »Kako, kaj? Ali sem se zmotil?« — začne stokati Svensson. »Ali ni tu števil 77?« — »Ne, tu je števil 11.« — »Oh, potem pa prav lepo prosim, da mi ne zamerite. Bil sem v gostilni, moj ključ mi je pa odprl tudi vaše stanovanje.« — Nato se obrne in štorčija po stopnicah. Čez pol ure se vrne, ker so ga v par hišah vun vrgli; a v tem jo je tat že popihal. Z njim je pobegnila tudi srebrnina.

Bel papir. Slaven učenjak Buchenau je preživel svojo mladost v popolni lahkomisljenosti in brezskrbnosti za svojo dušo. Nekoč se je pogovarjal s priprostim kmetom. Med drugim ga kmetič vpraša: »Kakšno versko prepričanje pa imate vi, gospod?« — »Nobenega.« mu odgovori Buchenau. »V tem oziru sem kakor bel list papirja.« Mož mu pa reče s povzdignjeno roko in resnim obrazom: »Ljubi gospod, če je tako, potem pa le hitro zapišite Boga nanj in glejte, da vas hudič ne prehiti.«

Te besede so tako vplivale na učenjaka in mu niso dale miru, dokler ni začel krščansko živeti.

Za razvedrilo.

Ni vseeno. Čevljarški mojster Podplat je imel dva vajenca; eden je bil prebrisan, drugi pa neumen. Nekoč vpraša mojster prvega: »Ludovik, kaj bi storil, če bi se sedaj-le spustil pred našo hišo velik aeroplan?« — Ludovik pravi: »Naprej bi delal in bi se zanj ne zmenil, kajti znani čevljarški rek se glasi: Le čevlje sodi naj kopitar!« — »Lepo to,« odgovori mojster: »ti si izvrsten čevljar.« — »Zdaj še ne,« veli nato vajenec, »upam pa postati pod vašim spretnim vodstvom.«

To govorjenje je bilo mojstru jako všeč; ponosen je bil na svojega vrliga učenca. Vse to je opazoval neumni vajenec, pa bi se bil tudi rad prikupil svojemu mojstru. Nekaj dni nato ga vpraša mojster: »Štefi, kaj bi storil, če bi te naša mama poklicala, da bi ti v kuhinji pomagala?« — »Naprej bi delal in bi se zanj ne zmenil, kajti znani čevljarški rek se glasi: Le čevlje sodi naj kopitar!« — se odreže Štefi. »Ti si pravi osel,« ga zavrne mojster. Deček: »Zdaj ša nisem, upam pa postati pod vašim spretnim vodstvom.«

Dota. A.: »Torej si vendar vzel svojo kuharico za ženo: Koliko je pa imela dote?« — B.: »Zasluzek, ki sem ga ji bil dolzan že 10 let.«

Vprašanja in odgovori.

M. S. — Mühlbach in Z. J. — Meerbeck. Za upraviteljstvo na Romunskem je treba nekoliko šolanja in gospodarskega znanja. Sicer je pa menda že preveč prošilcev. Morda vprašate pri okrajnem glavarstvu.

J. S. — Dolinčice: Trdki, ki prodajata orožje sta dve: F. Ševčik, Židovska ulica, in Fr. Kaiser, Selenburgova ulica, — Ljubljana.

Z. J. — Bučka: Naj Vam napravi naslov domači gospod župnik, ali sploh kdo, ki ima lepo pisavo. Vsebinsa dopisnice naj bo prav kratka.

J. M. — Dobrunje: V vojaško šolo sprejemajo samo srednješolce.

K. M. — Šopronj na Ogrskem. Njega Veličanstvo avstrijski cesar Karel I. je rojen 17. avgusta 1887 na gradu Persenburg na Nižnjem Avstrijskem. Dopise ali prošnje bi bilo možno poslati samo potem kabinetne pisarne na Dunaju. Titulacija razvidna zgoraj.

A. K. — Slap ob L. Na Kranjskem je poslal deželni odbor vsem županstvom posebne pole, da so lahko vsi posestniki, ki so imeli kaj škode valed vojske, popisali svoje zahteve. Seveda mora biti škoda ali neplačana dajatev (rekvizicija) res dokazana. Obrnite se potom županstva na gosposkega deželnega glavarja.

K. G. — Marasani: Ribje olje dobiti v vsaki lekarni (apoteki).

Fr. B. — Grac. V Katoliški Bukvarni (Ljubljana) se dobi »Knjiga uradnih vlog« — spisal Dolzan. Morda bi Vam prav prišla. Naznanite svoje želje bukvarni.

Listnica uredništva. Zasebnih pritožb in porotil o nerednostih, ki se dogajajo tuintam, ne kaže tlatiti v list, ker bi s tem le škodovali dobremu imenu dotičnega kraja. Ako se kje še v sedanjem trpkem času spozabijo, da prirejajo ples, naj se to naznani domačemu županstvu ali vsaj duhovniku.

ŠKIVALNICA.

Privoščil si je »novega«, preveč je pil kozarca dva. »Oho, oho, kaj pa je to? Saj še noge ga ne nesó. Tri dni zapora, nič jedi — se stotnik strogi oglasi. Možak tam zad pa norce brije na glas nad njim tako-le vpije: »Tako, tako se mu godi komur vince le preveč diši!«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Linc, 21. novembra: 82. 48. 81. 56. 5.
Trst, 24. novembra: 32. 33. 46. 84. 53.

Izšel je
krasno opremljen slovenski
vojaški koledar
z naslovom

2975

Slovenski vojak.

Sestavil in založil Jan. N. Jeglič.

Nobedno potrebna knjižica za vsakega slovenskega vojaka.

Slovenski vojaki, segajte po svojem koledarju, prvem te vrste na Kranjskem; soproge, sestre, hčere, ne pozabite za svoje drage omisliti knjižico, ki jo vsak vojak nujno potrebuje.

Zelo primerna za darilo!

Dobiva se po vseh knjigarnah ali pa naravnost pri založniku

JAN. N. JEGLIČU, šol. vodju v Ljubli.
Cena vezanemu izvodu 1.50 K, broširanemu 1.20 K
Naroča se najceneje po nakaznici.

Nasproti glavnepošte
v Ljubljani 15

kupiš po ceni in dobro zlatino, dobrodoče švicarske ure, uhane, prstane, svetinje l. t. d.

Kupim
staro zla. o., briljante, srebro po visokih cenah.

Lastnik tvrdke: **F. Čuden Sin**
samo v Selenburgovi ulici šte. 7.

Solna ostržba!

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo. Da to krmilo živina, perutnina dobro prebavi in popolnoma izkoristi, naj se pri-
meša 2 krat na teden krmilena pest polna „**Mastin**“ to je dr. pl. Trnkóczy-a redilni prasek.
„**Mastin**“ paket velja 1 K, 5 paketov 6 K, poš-
tine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece
za enega vola, kravo, ali prašiča, da se zre..

Glavna zaloga:

Ilekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolainami
na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in
Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvale in rabi „Mastin“.

Preklic.

Me podpisane obžalujemo in preklicujemo vse
neresnične in podle obdolžitve, ki smo jih raznesle
ta in pretekli mesec v svet o Franciški Lavrič,
roj. Klun, po domače Jaklevi iz Gorenjavi št. 16
in se ji prav toplo zahvalujemo, da nam je za-
ljenje brez nadaljnega sodnega postopanja veliko-
dušno odpustila proti temu, da smo torzadve
stroške plačali in dale nekaj v dober namen za
„Oselepe slovenske vojske.“

RIBNICA, dne 16 in 23. novembra 1917.

Franciška Klun l. r. Gorenjavi 13, Marija Drob-
nič l. r. tam št. 10, Jera Lavrič l. r. Ribnica in
več drugih.

Vnočevalnica za živino v Ljubljani

Dunajska cesta št. 29

išče s 1. decembrom 2 dobra

prekajevalca

Modrovino

izdeluje le proti plačilu iz obe-
ljenega kmečkega platna v kosih
po 15 metrov v temni ali svetli
modro-beli barvi, temno-mo-
drem - zelenem, ali dvojno modrem tisku

tovarna za modrovino

J. PINTERITSCH, Velikovec, Koroško.

Bogati vzorci na razpolago. Surovo ali neobe-
ljeno, kakor tudi pol volneno platno (raševina)
gladko barvano v modri, zeleni, rujavi, sivi,
pepelnasti barvi.

Proda se hiša z vrtom.

Naslov pove uprava „Domoljuba“ pod št. 3080,
ako znamka za odgovor.

GARJE

lišaje, hraste, srbečico
in druge kožne bolezni
odstrani naplo in si-
gurno Para ol-domače
mazilo. Ne maže, je po-
polno brez duha, torej
se more rabiti tudi čez
dan. Velik onček K 350
dvojno - velik lonček
K 8—. Dalje Paratol-
posipalni prašek ki va-
ruje najbolj občutljivo
kožo. 1 škatlja K 250.

Oboje se dobiva po povzetju
ali predpalcu pri trdki
Ilekarna M. Pleš-
Paratol-Werke, Budapest VII-10.
Rozsa ul. 21.

KUPIM

ČEBELNI VOSEK, pri-
stien in čist, TERPEN-
TIN MEČESNA, (smo-
lo) očiščen, BRINJE-
VO OLJE, prav čisto,
OREHE, posušene, vsa-
ko večjo množino. Po-
nudbe z navedbo cene
na A. Becher, Gräde-
Kroisbachg. 10/1.

Polhove kože

kupi po najvišjih cenah

D. Köhner,

veljtrgovina s kožami
in kožuhovino.

Lipsko, Brühl 47.

Posiljativ v zavojih po
5 kg se prosijo po po-
šti, za kar se takoj od-
pošlje odpadli znesek.

VABILO

k

3057

rednemu občnemu zboru

»Živnorejske zadruge« v Velikih Laščah,
reg. zadr. z om. zav., ki se vrši dne 16. de-
cembra 1917 ob pol 3; popoldne v dvorani
Zadružnega doma v Velikih Laščah.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o
zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev rač. zaključka za l. 1916.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Dva usnjarska pomočnika

sprejme proti dobri plači,

hrani in stanovanju 2923

Jože Novak, usnjarski, pošla Trojane
preko Domžal.

Suhe gobe (jurčke)

lepo sušene kakor tuči prazne vreče, brinjevo
olje, lesnike in orehe

kupi po najvišjih dnevnih cenah

M. Rant, Kranj

prva eksportna trdka deželnih in gozdnih
pridelkov. 2902

Oddaja se služba

vinčarjeva

na Trški gori (kap. vinograd) z jako ugodni-
mi pogoji. Prosilec naj svoje prošnje z dokazi
popolne sposobnosti vinogradništva naslovi na
kap. oskrbnitvo v Novem mes-u na kan.
M. Erzaria. Služba se lahko nastopi takoj.

Posušene gobe - jurčke

kupujem še vedno po najvišji ceni. **Zajamčeno prislino vzorce v teži 1/4 kg mi
lahko usak čas pošljete po povzetju zneska 10 kro 1.** Obenem s pošiljateljvo mi
po dopisnici naznanite množino gob in
ceno za 1 kilogram. Bodite uverjeni, da
ne bode nikjer bolje postreženi kot pri

Franciški Opeka, trgovec na Urhnikih.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala jo:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom
sgrabe 2. vse premično blago mobilije polski orodje, stroje, živino zvonove in enako, 3. vse poljske ri-
dike, žita in krmu, 4. zvonove proti prelomu. 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživeto
in druge kombinacije in proti neopodani, vsakovrstna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za doželo
nikovavtrinski zavarovalnici, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zakač in udline, ki so znane l. 1912 K 672-33-17. so poskočile koncem l. 1913 na K 755-147-17.

Toda, čimverje primanje za ta edini slovenski zavod, tembol, bo ratalo kajlan.

Ponudbe in pojasnila daje ravateljstvo, glavno poverjenitvo v Celju in na Proseku, kakor tudi
po vseh larah nastavljeni poverjeniki.

Cene primerne, hitra odločitev in takojšnje uplato.

Poziv!

Trgovci, obrtniki, uradniki, posestniki, u obojenci!

Vsi, ki hočejo pokazati svoje patrijotično mišljenje, naj blagovolijo poslati svoje prijave za sprejem posredovalca pri podpisovanju vojnega posojilnega zavarovanja, **Krajski deželni podružnici nižje avst. deželne življenske in rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije c. 1. -II.** Potrebne tiskovine in pojasnila takoj pošljemo. Za trud posebej odškodujemo.

Srbečico, lišaje

odstrani prav nazlo dr. Flesch-a Izvir „rujavu mazilo“ Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 1-60. ve-
lik K 3 — porcija za rodbino K 9 — Za-
loga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri
znanem lekarnu Ljubljana Marijin trg. 1520

Suhe gobe,

črno in rdečo deteljo, kumpo, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača se-
mena, prazne vreče kakor tudi vse vrste pri-
delkov kupuje **SLIVER & URBANIČ**, Ljubljana,
Wolfova ulica 12.

Usianovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti poroštvu, zastavi živ-
ljenjskih polic, posestva, vrednostnih papirjev ali proti
zaznambi na službene prejeme.

Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v
odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg šte. 19, ki daje vsa potrebna poasnila.

Društveno astno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848 40 kron.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in ih obrestuje po 4 1/2 %.

Deležnikov je bilo koncem leta 1915 1924 s 15.615 deleži,
ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

30. Ako še niste, pošljite naročnino !!

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

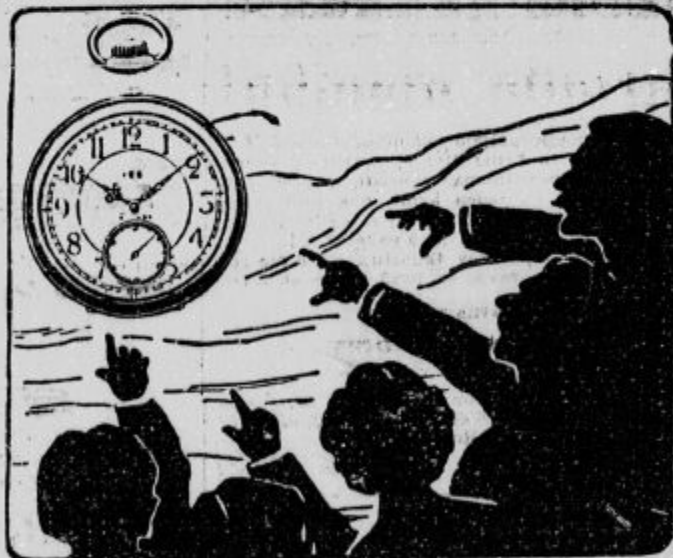
mojstirsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju zamenjam!
Neugalajoce

Kovinske ure po K 22 — 26 — 32 — 40 — 60. —
Srebrne ure po K 48 — 54 — 60 — 70 — 90 — 100. —
Kovinske verižice . . po K 2 — 3 — 4 — 6 — 10. —
Usnjate verižice . . . po K 160 280 480

Zlatina in srebrnina v bogati izberi!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem
krasnem ceniku, katerega zahtevate zastonj in poštne prosto.

Lasina znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lasina protokontrolirana tovarna ur v Švic.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Kotene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

**Ljudski brivski in
jasestrižni aparati**

1. a brilev iz
srebro-jekla K
350, 4. 5. var-
nostni brivski
aparati, poniki.
K 3, 5. zn. „Per-
fekt“ s 6 rezili
K 10, 20. dvorez.
res. rezila „ucni“
K 5, 6.
Lase-
strižni.
K 11, 12.
Zamena dovolj
ali denar nara. Po-
šilja po povzetju ali
predplačilu c. in hr.
dvorni založ. JAN
KONRAD, izvoz-
na trdka. Brxi
št. 1751, Češko. 112

8 vinarjev

(za 1 dopis.) Vas
stane glavni co-
nik, ki se dopo-
lje na zabito
brezplačno.

Prva tovarna ur

... Jan Konrad ...
a. in hr. dver. zel. Brxi 1554 (Češko.)

Nikel ali jekla ure za sidro
K 6, 7, 8. Vojno-spornik.
nikla, ali jekla ure K 11, 12. 15.
armade radij. ure iz nikla
ali jekla K 12. Masiv. srebrni
Boskopt remont. ure s sidro.
K 19, 20. Budilka, stenske
ure v veliki izbiri po nizkih
cenah. 3 letno pismeno jam-
stvo. Pošilja po povzetju.
Zam. dovolj. ali denarnaja.

Sprejme se v strojarno**pomočnik in učenec**

poštenih starišev. Popolna oskrba v hiši. Na-
stop takoj. Oglasiti se je pri g. JOS. PRAŠNI-
KAR, p. Medija - Izlake.

Brinje

za kuhanje žganja oddaja v večjih in
manjših množinah trdka 2353

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska c. 2.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

100 litrov zdrave domače pijače
osvežujoče, dobre in zelo gnače si lah-
ko vsak sam priredi z malimi stroški.
V zalogi so snovi za: ananas, jabolčnik,
grenadine, malinovec, poprova meta,
muškatelec, pomerančnik, dišeča per-
la, vijenčec. Skaziti se ne more. Ta
domača pijača se lahko pije peleti hladna
pozimi tudi vroča namesto ruma ali
žganja. Snoviz natanč. navodilom stanejo

K 12. fran. po povzetju JAN GRODICH drožerija pri
anglu, BRNO 641 Morava.

500 kron v zlatu
če ne odstrani krema Grodich z zra-
ren spajajočim pralnim praškom
vse solne pege, madeže, solne ope-
ke, ogre, obrazno rdečico
itd. in ne ohrani kožo mladostno
sveto in nežno. Cena K 6.80 a po-
štnino vred. Štorec stanejo K 17.50.
6 porcij K 32.50. Vse brez kakih
neopisnih stroškov. Naslov za naročila.

JAN GRODICH, drožerija pri anglu, Brno 641, Morava.

**Dijamanti za rezanje stekla
za steklarje in domačo rabo.**

Dijamante za steklarje morem dobaviti
sedaj le:
št. 4 po K 11.70. št. 5 po K 16. —, ker
je dovoz prekinjen, in se more surovo blago
dobiti le težko in po visokih cenah.
Povzetje 83 vinar. več. Za resno in so-
ludno blago išči JAN GRODICH, dro-
žerija pri anglu, BRNO 641 Morava.

Framydol je sredstvo za pomlajenje
las, ki rdeče, svetle in
sivo lase in brade za trajno temno pobarva.
1 steklenica s poštnino vred K 2.70.

Rydyol je rožnata voda,
ki živo pordeči
bleda lica. Učinek je čudovit.
1 steklenica s poštnino vred
K 2.40. Povzetje 83 vinar. več.
Naslov za naročila:

JAN GRODICH, drožerija pri anglu, Brno 641, Morava.

Kranjska deželna podružnica

n. a deželne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II

sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud. z vojnim riziko, otro-
ških dot., rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje.

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj
in poštne preste. Sposobni zastopniki se spreje-
manje pod najugodnejšimi pogoji. 183.

Sijajno bodočnost

ima turške in nove srečke avstrijskega Rdečega
križa vsled njihove vodno zvišujoče se denarne
vrednosti Vsaka srečka zadene! Glavna dobika
2107

1.000.000 kron!

Natančno poimeno z igralnim nacrtom razpošilja brez-
plačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Avtomatična past

za podgane K 6-20, za miši K 4-30,
love brez nadzorstva do 40 ži-
vali v eni noči, ne zapuste ni-
kake sledi in se same zopet
nastavijo. Past za ščurke „Rapid“ vjame na ti-
soče ščurkov v eni noči, po K 5-90. Povsod naj-
boljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po
povzetju ali proti predplačilu. Poština 80 v.
Izvoz. trd. Tintner, Dunaj III., Neuligg. 26-L.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrirana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

sprejemna prijave na

sedmo 5 $\frac{1}{2}$ % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 $\frac{1}{2}$ % amortizacijsko državno posojilo K 91.54

II. davka proste 5 $\frac{1}{2}$ % dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice K 94.—

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se
sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.